

Vierogenprincipe

Naar aanleiding van een zedenzaak in Amsterdam, heeft de commissie Gunning in haar rapport de term "vierogenprincipe" geïntroduceerd. Het vierogenprincipe betekent dat altijd iemand moet kunnen **meekijken** of **meeluisteren**, uitgaande van onderstaande vertrekpunten.

Vertrekpunten van partijen zijn:

- **De uitvoering van het vierogenprincipe moet pedagogisch verantwoord en bedrijfseconomisch haalbaar zijn;**
- **De wijze waarop in het algemeen bij Hoera kindercentra invulling wordt gegeven aan het vierogenprincipe, dient te worden opgenomen in het pedagogisch beleidsplan, locatie specifieke realisatie dient beschreven te worden in het pedagogisch werkplan per locatie;**
- **Ouders en oudercommissies worden jaarlijks geïnformeerd over de realisatie van het vierogenprincipe op hun locatie (bijvoorbeeld via de website).**

Het vierogenprincipe is voor convenantpartijen de basis van veiligheid in de kinderopvang. De ondernemer, in dit geval Hoera kindercentra, dient bij realisatie van het vierogenprincipe rekening te houden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin een pedagogisch medewerker alleen op de groep of in het kindercentrum is.

Bij Hoera kindercentra is het vierogenprincipe samen met de centrale ouderraad samengesteld. De afgevaardigden hebben dit vervolgens gecommuniceerd met de afzonderlijke oudercommissies, per cluster. Het vierogenprincipe is terug te vinden op de website.

Bij Hoera kindercentra wordt o.a. op de volgende manieren aan het vierogenprincipe vorm gegeven:

- Alle ruimtes zijn open, dat wil zeggen, dat er in bijna alle deuren glas zit waardoor er naar binnen gekeken kan worden door collega's of passanten.
- Als groepen gekoppeld zijn, is de verschoningsruimte meestal de verbindende factor. Vanuit de groepsruimtes is er dan zicht op de verschoningsruimte en deze is dan te allen tijde van beide kanten bereikbaar. Hierdoor is het altijd mogelijk dat er onaangekondigd een collega binnen komt lopen.
- Omdat Hoera kindercentra nadrukkelijk de wens heeft om gesitueerd te zijn in een basisschool (en dit op bijna alle locaties heeft gerealiseerd) ontstaat vanzelf de situatie dat een pedagogisch medewerker nooit alleen in het gebouw is en dat er te allen tijde iemand (collega van onderwijs) binnen kan komen zonder dat diegene zich hoeft aan te kondigen.
- Buiten schoolvakanties om, wordt er op iedere groep bijna altijd met een stagiaire of een vrijwilliger gewerkt. (Een stagiaire of vrijwilliger wordt altijd boventallig ingezet.) Door de inzet van stagiaires of vrijwilligers, die op een ander tijdstip pauze nemen dan de pedagogisch medewerkers, zijn pedagogisch medewerkers in pauzemomenten niet alleen met de kinderen. Tijdens het laatste moment van de dag, wanneer een pedagogisch medewerker mogelijk alleen is, worden de kinderen door hun ouders op verschillende momenten opgehaald

waardoor een pedagogisch medewerker eveneens op dit moment zelden nog maar alleen is met een kind.

- Als er tijdens een dagmoment op een groep alleen wordt gewerkt (altijd met een kloppend BKR), dan is er meestal een collega van onderwijs, vrijwilliger, interieurverzorgster of extra ondersteuning aanwezig. Is dit niet het geval dan is er meestal een clustermanager of assistent-leidinggevende achter de hand die regelmatig de pedagogisch medewerker bijstaat, of even komt kijken.
- Clustermanagers en assistent-leidinggevendenden lopen dagelijks onaangekondigd de diverse groepsruimtes binnen (met inachtneming van de rust in de groep). Ook de directeur van Hoera kindercentra legt met enige regelmaat locatiebezoeken af op verschillende tijdstippen, zonder voorafgaande aankondiging.
- Uiteraard lopen collega pedagogisch medewerkers regelmatig, zonder vooraankondiging, bij elkaar de groep binnen.
- Bij Hoera kindercentra heerst een open, professioneel klimaat waarbij pedagogisch medewerkers door de leidinggevendenden herhaaldelijk worden uitgenodigd om elkaar feedback te geven. Dit levert een positieve bijdrage aan het professioneel handelen en de pedagogische sfeer.
- Er wordt jaarlijks in een teamoverleg en tijdens de herhaling 'EHBO-kindgericht en reanimatie' stilgestaan bij het protocol en stappenplan kindermishandeling. Zo nodig worden er extra bijeenkomsten in dit kader georganiseerd, bijvoorbeeld in samenwerking met het AMK.
- Er wordt jaarlijks, in samenspraak met welzijnsstichting Vorkmeer, een training gegeven aangaande kindermishandeling. In deze training zal expliciet aandacht gegeven worden aan het vierogenprincipe. Er zal geschoold worden op het ontvangen van externe signalen maar ook zal er gekeken worden naar eventuele interne signalen. Door personeel hier jaarlijks extra op te attenderen ontstaat er een bewustwording van de aanwezige risico's.
- Omdat Hoera kindercentra gekozen heeft voor de verzorging van het interieur (schoonmaak) tijdens openingstijden, zijn er op de meeste grotere locaties tijdens de openingstijden interieurverzorgsters aanwezig. Deze leveren een extra bijdrage aan het vierogenprincipe, omdat deze op alle groepen, gedurende de hele dag, aanwezig **kunnen** zijn.
- Alle medewerkers, stagiaires en vrijwilligers dienen een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overleggen. De VOG toont aan dat een persoon geen strafbare feiten op zijn naam heeft staan, die een belemmering vormen voor het werken in de kinderopvang.
- Vanaf 1 maart 2013 worden alle medewerkers continu gescreend op strafbare feiten. Dit betekent dat strafrechtelijke gegevens in het Justitieel Documentatie Systeem dagelijks worden vergeleken met een bestand van mensen die werken in de kinderopvang. Wanneer uit deze screening blijkt dat een persoon een bedreiging vormt voor een veilige omgeving voor kinderen, gaat er via de gemeente en GGD een signaal naar de houder van het kindercentrum, waar de betreffende persoon werkzaam is.
- Medewerkers kunnen te allen tijde gebruikmaken van het stappenplan en protocol kindermishandeling en de Meldcode bij vermoedens huiselijk geweld en kindermishandeling.

Kleine locaties en specifieke situaties

Hoera kindercentra streeft naar het behoud van zoveel mogelijk kleinschalige locaties, om de leefbaarheid in de diverse kleine kernen overeind te houden. Gezien het feit dat we ook in deze kernen werken aan de verdere ontwikkeling van een integraal kindercentrum, kan het voorkomen dat een pedagogisch medewerker alleen is met

kinderen. Hieronder is beschreven hoe we op deze locaties omgaan met de realisatie van het vierogenprincipe:

- Halve groepen met een pedagogisch medewerker. Een halve groep bestaat uit een pedagogisch medewerker en het toegestane aantal kinderen volgens de beroepskracht-kindratio of minder:
  1. Bij meerdere halve groepen worden, indien mogelijk, de groepen samengevoegd zodat er twee pedagogisch medewerkers op een groep staan.
  2. Waar mogelijk wordt gekeken naar de inzet van een stagiaire, vrijwilligster of de aanwezigheid van de interieurverzorgster.
  3. Bij een halve groep is de deur met aangrenzende groep de hele dag geopend waardoor er onaangekondigd binnengelopen kan worden. Dit gebeurt door collega's, assistent-leidinggevende, de clustermanager en ouders.
  4. Indien nodig kan er een babyfoon of camera worden geplaatst.
  5. Het is geoorloofd drie uur per dag als pedagogisch medewerker alleen op de groep te staan tijdens het brengen, ophalen en de pauze; dit is wettelijk geregeld.
  6. Het onvoorspelbare karakter van de breng- en haalmomenten verkleint het risico dat iemand zich onbespied waant of niet gecontroleerd zou kunnen worden.

In alle uitzonderlijke gevallen worden specifieke oplossingen beschreven in het locatie-specifieke plan van aanpak, onderdeel van het veiligheids- en gezondheidsbeleid en in het pedagogisch werkplan.

Rudie Peeters, directeur Hoera kindercentra
Panningen, mei 2013